ANG Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tomo LIII Blg. 12
Hunyo 21, 2022
www.cpp.ph

EDITORYAL

Isalubong ang malalaking paglaban sa ilehitimong rehimeng US-Marcos II

Sa loob ng sampung araw, idaraos ang isa sa pinakakasuklam-suklam at pinakakahiya-hiyang pangkasaysayang palabas sa bansa: ang pagsumpa ni Ferdinand Marcos Jr bilang ika-17 presidente ng Gubyerno ng Republika ng Pilipinas.

Matapos ang mahigit 36 na taon mula nang pinatalsik sa Malacañang, manunumbalik sa tuktok ng kapangyarihang pampulitika sa Pilipinas ang labis na kinamumuhiang pamilyang Marcos. Sa halos dalawang dekada, nagpakasasa sila at naghari-harian. Ang pag-angat ni Marcos Jr bilang presidente ng Pilipinas ay mistulang paglamutak ng kalamansi sa hindi pa naghihilom na sugat ng bayan.

Ilehitimo ang rehimeng Marcos II. Nakatuntong ito sa batayan ng dinayang eleksyon. Nakipagsabwatan si Marcos Jr kay Duterte para gamitin ang Comelec at ang kumpanyang nagpapatakbo ng dekompyuter na bilangan para ipeke ang "landslide victory." Batid ng mga eksperto na salamangka ang kanyang 31.5 milyong boto. Ngayon lamang nangyari na higit sa pinakamataas na boto ng nanalong senador ang botong nakuha ng kandidato sa pagkapresidente, laluna ng isang tambay na sa nakaraang ilang taon ay nakilala lamang na talunan sa eleksyong bise-presidente. Para pagtakpan ang katotohanan ng malawak at sistematikong pandaraya, pinalalabas ng ilan na nabilog ng mga Marcos ang ulo ng mga Pilipino.

Subalit hindi magpaloloko ang sambayanang Pilipino. Itinatakwil nila ang ilehitimong rehimeng Marcos II at determinado silang labanan ang lahat ng pagtatangkang baligtarin ang kanilang makasaysayang hatol laban sa mga Marcos at patuloy na isulong ang pakikibaka para sa katarungan. Mulat ang mamamayan sa planong gamitin ni Marcos Jr ang poder upang ipawalangsaysay ang mga kaso ng korapsyon at pandarambong para tuluyang makatakas sa kaparusahan si Imelda, at patuloy nilang pagsasaan ang mahigit $10 bilyong nakaw na yaman.

Mulat ang mamamayan na gagamitin ni Marcos Jr ang poder upang sikilin at patahimikin ang mga tumututol sa kanilang paghahari. Ngayon pa lamang, idineklara na ng pulis na hindi papayagan ang mga "iligal na raliyista" sa Hunyo 30 at haharangin ang sinumang babatikos sa ilehitimong rehimen.

Gaya ng idineklara ng mga Marcos, gagamitin nila ang kapangyarihan upang baguhin ang pagkakasulat ng kasaysayan, palabasing "ginintuang panahon" ang batas militar at burahin ang katotohanan ng malawakang korapsyon at pandarambong, maramihang pagkukulong, pagtortyur at pagpatay sa mga nakibaka laban sa diktadura. Sinisindak na ang sinumang magsisiwalat ng katotohanan tungkol sa madilim na panahon ng paghahari ni Marcos. Binabansagan silang "komunista" at pinagbabantaang gawing target sa kontra-insurhensya.

Mulat ang mamamayan na gagamitin ni Marcos Jr ang anim na taon para tuluyang biguin ang pagbawi sa nakaw na yaman ng mga Marcos, at para lalo pang palawakin ang kanilang burukrata-kapitalistang yaman sa pamamagitan ng pambabraso at panunuhol sa malalaking negosyante, pagbulsa sa porsyento ng mga kontratang papasukin ng gubyerno at pagpapalawak at pagpapalawig sa kanilang pampulitikang dinastiya.

Mulat ang mamamayang Pilipino na itutuloy ng rehimeng US-Marcos II ang mga patakarang neoliberal na dikta ng mga bangko at monopolyong kapitalistang dayuhan sa pangunguna ng US. Sa gitna ng pagkabangkarote ng estado (na ang badyet sa 2022 ay sinimot na ni Duterte), iniwang gabundok na utang ng gubyerno, nagbabantang ipapataw sa bayan ang lalong pabigat na mga buwis. Sa huwad na pangakong maghahatid ng kaunlaran, ibinibigay ang lahat ng pabor sa mga dayuhang kapitalista, laluna sa malalaking plantasyon at operasyon sa pagmimina, na dumadambong sa likas-yaman ng Pilipinas, umaagaw sa lupa at humahadlang sa pag-unlad ng bansa.

Sa ilalim ni Marcos Jr, tiyak patuloy ang pagmamanikluhod sa imperyalistang US at China, pangunahin sa US, laluna sa pagpapalakas ng presensyang militar at panghihimasok nito sa Pilipinas. Magpapatuloy ang pagiging sunud-sunuran ng reaksyunaryong estado sa doktrinang kontra-insurhensya pabor sa gerang nakasalalay sa sandata at bombang binebenta ng mga kumpanyang Amerikano.

Tanda ng ibayong pagkabulok ng naghaharing sistema ang pag-upo ni Marcos Jr sa tuktok ng reaksyunaryong estado bilang pangunahing tagapagtanggol sa interes ng naghaharing uri at ng naghaharing sistemang malakolonyal at malapyudal.

Ang lalong paglala ng krisis ng sistema sa ilalim ni Marcos Jr ay magluluwal ng sitwasyong pabor para isulong ang malakihang mga paglaban ng sambayanang Pilipino at ang armadong rebolusyon. Natutulak ang mga manggagawa, magsasaka at iba pang aping sektor na mag-organisa at ipaglaban ang kanilang hinaing at ipagtanggol ang kanilang kapakanan sa harap ng nagtataasang presyo at singilin, mababang sahod, kawalan ng hanapbuhay, kawalan, kakulangan at pang-aagaw ng lupa, mababang presyo ng mga produktong bukid, at pagbaha ng mga dayuhang produktong pang-agrikultura.

Sa ilalim ni Marcos Jr, lalong titingkad ang pagkakahati ng lipunang Pilipino sa pagitan ng iilang naghaharing uring nagpapakasasa sa yaman, at ng mayorya ng sambayanang api at pinagsasamantalahan na sadlak sa hirap at karukhaan. Dapat walang-pagod na pukawin, organisahin at pakilusin ang sambayanang Pilipino at tuluy-tuloy na palakihin at palawakin ang kanilang mga pakikibakang masa.

Sa pagyuko ni Marcos Jr sa US at China, laluna sa US, lalong malalantad ang kawalan ng tunay na kasarinlan at ang pangangailangang isulong ang pakikibaka para sa pambansang kalayaan.

Ang papatinding pampulitikang panunupil at pagsasara ng daan para sa iba't ibang anyo ng pamamahayag at paglaban ay magtutulak sa paparaming mamamayan na kolektibong igiit ang kanilang saligang mga karapatan. Dapat nilang militante at matapang na labanan ang lahat ng anyo ng paniniil at igiit ang kanilang mga karapatan—kabilang ang pagmamartsa laban sa pagsumpa ni Marcos Jr—at tutulan ang pagkakait ng puwang para sa malayang pamamahayag.

Ang pagsasara sa mga ligal na anyo ng pamamahayag ay lalong nagtutulak sa sambayanang Pilipino sa landas ng rebolusyonaryong armadong pakikibaka. Sa ilalim ng ilehitimong rehimeng US-Marcos II at pagyurak sa mga demokratikong karapatan, lalong hindi maitatanggi na makatwiran at kailangan ang sandatahang paglaban. AB

ANG Bayan

Tomo LIII Blg. 12 | Hunyo 21, 2022

Ang Ang Bayan ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray, Ingles at Espanyol. Tumatanggap ang Ang Bayan ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan.

Nilalaman

Ang Ang Bayan ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph

Ninakaw na eleksyon

Kumbinsido ang mga eksperto ng nagdaang eleksyon na nagkaroon ng *election rigging* o malawakang pandaraya sa eleksyon para paboran si Ferdinand Marcos Jr. Naisagawa ito sa pamamagitan ng pagprograma ng mga *vote counting machine* (VCM) para awtomatikong magdagdag at magbawas ng boto pabor kay Marcos.

Kabilang sa mga eksperto sa teknolohiya at eleksyon sina dating upisyal ng Comelec at NAMFREL na si Gus Lagman, dating Kalihim ng Department of Information and Technology na si Eliseo Rio at dating upisyal sa banko na si Franklin Ysaac. Ipinunto nila na walang nakamasid na mga eksperto sa teknolohiya nang ilagay ang mga *SD card* sa mga VCM. Taliwas sa mga alituntunin sa batas sa eleksyon, hindi ipinatupad ang pagkakaroon ng *digital signature* ng mga *SD card*. Sa gayon, walang nakakaalam kung ang *SD card* na siniyasat ng mga eksperto ang siya ring inilagay sa mga VCM. Mayroong mahabang panahon kung saan maaaring binago o pinalitan ang laman ng mga *SD card* para likhain ang padron na nagpapakita ng walang pagbabago ng porsyentuhan sa pagitan ng mga boto para kay Marcos Jr at Leni Robredo na 68-32.

Sa araw ng eleksyon, maaari pa ngang hindi binilang ang aktwal na mga boto, anila. Walang paraan upang tiyakin na tama ang bilang na inilabas ng mga VCM.

Kaugnay nito, kinwestyon nila ang napakabilis na transmisyon ng mga boto sa mga kompyuter ng Commission on Elections (Comelec) at ang pagtatambak ng mga resulta nang hindi sinasabi o ipinababatid kung saang presinto nanggagaling ang mga ito.

Bago pa man ang eleksyon, malinaw nang kulang na kulang ang mga hakbangin upang tiyakin na bukas sa publiko ang sistema ng halalan. Isa rito ang *random manual count* sa 200 presinto na anila'y hindi totoong *random* (pinili nang walang padron) dahil magmumula ang listahan sa 757 presinto na nauna nang pinili ng makina ng Comelec.

Giit nila, dapat gamitin ang sistemang tambyolo para piliin ang mga presintong bibilangin nang mano-mano sa pagberipika sa bilang ng mga VCM. AB

Tumatabo ng tubo sa langis ang mga imperyalistang kumpanya

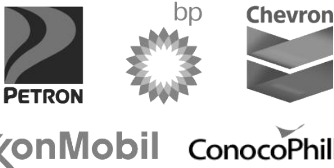
Habang lubog sa kahirapan ang mayorya ng mamamayang Pilipino dahil sa pagpaimbulog ng presyo ng mga produktong petrolyo, lumulutang naman sa tubo sa langis ang malalaking imperyalistang bangko at ahensya sa pinansya at mga dambuhalang kumpanya sa langis. Sa nakaraang mga linggo, umaabot na sa halos ₱100 kada litro ang presyo ng gasolina, doble sa presyo nito sa simula ng taon.

Walang renda ang pagtutulak ng mga imperyalista sa presyo ng langis sa pamamagitan ng ispekulasyon sa pamilihan, ang tinatawag na *oil futures*, o mga kontrata sa pagbili ng langis sa isang takdang panahon sa hinaharap. Sinusuhayan ito ng malalaking bangko tulad ng JP Morgan at Goldman Sachs at iba't ibang mga ahensyang pampinansya (*hedge funds*) at pamumuhunan (*investment houses*) na nagbubuhos ng pondo sa pamilihan at pana-panahong nag-aanunsyo ng pagtataas ng presyo para impluwensyahan ang presyo sa mga pamilihan.

Sa kabila ng gera sa Ukraine, walang kakulangan sa suplay ng langis o sa kapasidad sa pagrerepina ng krudo. Tumataas ang presyo ng langis hindi dahil lumalaki ang gastos sa produksyon, kundi para palakihin ang tubo ng mga kumpanya.

Sa unang kwarto ng taon, sumirit nang 300% tungong $35 bilyon ang tubo ng Shell, ExxonMobil, BP, Chevron at ConocoPhillips, na kabilang sa pinakamalalaking kumpanya sa mundo. Sumirit din nang 25% ang kita ng China Petroleum and Chemical Corp., ang pinakamalaking kumpanya sa pagrerepina sa buong Asia, at kabilang sa pangunahing nag-eeksport ng produktong petrolyo sa Pilipinas.

Tumatabo rin ng tubo ang mga lokal na kumpanya sa langis. Sa unang kwarto, kumita ang Petron Corporation nang ₱3.6 bilyon (doble sa nakaraang taon) habang ₱3.5 bilyon naman ang kita ng Shell (tatlo't kalahating ulit kumpara sa 2021).

Samantala, bukod sa walang ginagawa kundi bigyang matwid ang pagtataas ng presyo ng langis, tumatanggi ang gubyernong Duterte na alisin ang ipinataw nitong dagdag na buwis (*excise tax*) sa langis na inaasahang maghahatid ng ₱150 bilyong kita ngayong taon. AB

Presyo ng langis, ibaba!

NAGPROTESTA ANG MGA tsuper sa pangunguna ng Piston sa harap ng gasolinahan ng Petron sa Quezon City at Valenzuela City para kundenahin ang muli na namang pagtaas ng presyo ng langis noong Hunyo 7 at 14. Limang beses nang tumaas ang presyo ng langis mula huling linggo ng Mayo. Hinila nito pataas ang presyo ng gasolina nang hanggang ₱100 kada litro sa ilang lugar.

Hacienda Tinang: Larawan ng huwad na reporma sa lupa

Halos 100 magsasaka at kanilang mga tagasuporta ang iligal na inaresto noong Hunyo 9 sa Hacienda Tinang sa Concepcion, Tarlac. Ang 83 sa kanila ay kinasuhan ng *illegal assembly* at *malicious mischief*. Apat na araw silang dumanas ng pagpapahirap mula sa mga pulis bago napalaya sa pamamagitan ng pagpyansa ng mahigit isang milyon noong Hunyo 12. Sa unang pagdinig sa korte noong Hunyo 17, sinampahan sila ng karagdagang apat pang kaso.

Umaga ng Hunyo 9 nagsimulang magbungkalan ang 94 na benepisyaryo ng huwad na reporma sa lupa sa asyenda. Katuwang nila ang mga organisasyon na sumusuporta sa kanila. Ayon sa Malayang Kilusang Samahan ng Magsasaka ng Tinang (Makisama-Tinang), organisasyon ng mga benepisyaryo, layunin ng bungkalan na maibsan ang kanilang gutom lalupa't walang tigil ang pagtaas ng presyo ng mga bilihin. Anito, malayong di na nakasasapat ang sahod sa tubuhan na umaabot lamang sa ₱230 kada araw.

Wala pang dalawang oras ang bungkalan, dumating ang mga pulis at pinatigil sila dahil nagreklamo umano ang Tinang Samahang Nayon Multi-Purpose Cooperative, isang kooperatiba na pinatatakbo ng pamilyang Villanueva, ang nangungunang dinastiya sa pulitika sa Concepcion. Napigilan ng mga nagtipon ang unang tangka matapos igiit na dapat harapin sila ng Provincial Agrarian Reform Office.

Matapos ang dayalogo, itinuloy pa rin ng mga pulis ng Concepcion, katuwang ang di bababa sa anim pang yunit ng mga pulis at militar, ang marahas na pagbuwag at iligal na pang-aaresto sa halos lahat ng kalahok ng bungkalan.

Deka-dekadang panlilinlang

Binubuo ang Hacienda Tinang ng 1,200 ektaryang tubuhan na orihinal na pag-aari ng pamilyang Aquino. Bahagi nito (200 ektarya) na dapat ipailalim sa reporma sa lupa ay ibinenta ng pamilya sa isang pribadong kumpanya. Ibinenta ng naturang kumpanya ang lupa pabalik sa Department of Agrarian Reform (DAR). Noong September 26, 1995, naglabas ang ahensya ng listahan ng 236 magiging benepisyaryo ng lupa ng asyenda.

Ayon pa sa Makisama-Tinang, 22 taong sadyang inilihim ng pamilyang Villanueva ang mga papeles na nagsasaad na kolektibong pagmamay-ari ng mga magsasaka ang lupa. Taong 2016 na nalaman ng mga magsasaka na benepisyaryo sila ng asyenda. Sa taon ding iyon, nagpetisyon sila sa DAR para ayusin ang paghahati ng lupa sa mga benepisyaryo. Naglabas ang ahensya ng pinal na kautusan noong 2018 at 2019.

Naipagkait ng mga Villanueva sa mga magsasaka ang kanilang karapatan sa lupa dahil hawak nito ang lokal na konseho sa barangay. Noong 1995, kapitan ng Barangay Tinang si Vernon Villanueva. Bilang kapitan, makapangyarihang myembro siya ng Barangay Agrarian Reform Council na nagtitiyak sa listahan ng mga benepisyaryo. Ang kanyang kapatid na si Jojo ang namamahala ng kooperatiba ng mga magsasaka na bahagi ng 200-ektaryang naisailalim sa Comprehensive Agrarian Reform Program o CARP. Sa ngayon, kapitan ng barangay Tinang ang anak niyang si Norman Villanueva habang siya ay nakaupong konsehal ng Concepcion.

Ayon sa Makisama-Tinang, malaki ang papel ng mga Villanueva sa pagpigil sa kanilang pagbawi sa lupa laluna matapos manalong meyor sa nagdaang eleksyon ang kapatid nilang si Noel Villanueva. Sinamahan pa mismo ng meyor na ito ang mga pulis para buwagin ang bungkalan at arestuhin ang mga kalahok nito.

Nagtataka rin ang mga magbubukid kung bakit kahit may pinal nang kautusan ay pinayagan pa rin ng DAR na magpetisyon ang kooperatibang pinatatakbo ng mga Villanueva noong Abril 2021. Dahil dito, muling isinalang sa balidasyon ang listahan ng mga benepisyaryo. Nangangamba silang maaari silang mapalitan ng mga Villanueva.

Ayon kay Antonio Flores ng Unyon ng mga Manggagawa sa Agrikultura (UMA), ang hindi pagbibigay sa lupa sa mga benepisyaryo mula pa 1995 ay malinaw na nagpapakita ng kabiguan ng CARP na ipamahagi ang lupa sa mga magsasaka. "Alam ng lahat na ang nakikinabang sa tubuhan ay ang malalaking asendero at aryendero diyan sa Tarlac," aniya. "(K)ahit may CARP, nanatiling api at

Sundan sa pahina 5

Makasaysayang protesta, pilit na binubura

Itinaas na ang antas ng kampanya para burahin ang mapapait na alaala ng 14-taong paghaharing militar ng diktadurang US-Marcos I ngayong nakabalik na sa estado-poder ang kanilang pamilya.

Pinili ni Ferdinand Marcos Jr ang National Museum sa Lungsod ng Maynila bilang benyu ng kanyang inagurasyon bilang ika-17 presidente sa Hunyo 30. Aniya, ito ay dahil dito nanumpa ang naunang mga presidente ng huwad na republika noong bulwagan pa ito ng Kongreso.

Ang totoo, nais ng mga Marcos na tabunan ang kasaysayan ng gusaling ito bilang lugar ng isa sa pinakamalaking pagkilos ng mga estudyanteng Pilipino laban kay Ferdinand Marcos Sr. Dito isinagawa ang makasaysayang pagkilos noong dekada 1970 na nagpasiklab sa tinaguriang "First Quarter Storm" o FQS. Sa unang kwarto ng 1970, animo'y apoy ang kaliwa't kanang mga demonstrasyon sa Maynila at buong bansa kung saan daan-daanlibong kabataang Pilipino ang namulat at kumilos para yanigin ang pundasyon ng naghaharing estado.

Noong Enero 26, 1970, habang nag-uulat sa bayan si Marcos Sr ng kanyang ika-5 State of the Nation Address (una sa pangalawa niyang termino sa noo'y tig-4 taong termino), nagtitipon sa labas ng gusali ang mga kabataan. Bitbit nila ang isang kabaong na nagsilbing simbolo ng kamatayan ng demokrasya at *effigy* ng isang buwayang simbolo ng kurakot na mga pulitiko.

Kabilang sa mga nagprotesta ang 10,000 estudyanteng mula sa mga eksklusibong kolehiyo at unibersidad. Sumanib sila sa mas malalaking grupo ng Kabataang Makabayan, Samahang Demokratiko ng Kabataan at iba pang aktibistang sektor. Nang lumabas sa bulwagan ng Kongreso ang mag-asawang Marcos, inihagis sa kanila ang mga *effigy* na kabaong at buwaya. Bilang tugon, malupit na binuwag ng mga pulis ang aksyong protesta.

Tumagal ang dispersal ng ilang oras na nagsilbing mitsa sa serye ng mga protesta ng mga kabataang estudyante sa Kamaynilaan at iba't ibang syudad at bayan sa bansa. Parang apoy na lumalagablab sa kaparangan ng buong bansa ang mga protesta mula Enero hanggang Marso 1970. (Idinetalye sa librong "Days of Disquiet, Nights of Rage" ni Jose F. Lacaba ang mga eksena sa mga araw na iyon.)

Banta sa karapatan sa malayang pagtitipon

Para tabunan ang alaala ng FQS, mahigpit na ipinagbawal ng ngayo'y hepe ng pulis na si Gen. Vicente Danao ang paglapit ng mga "iligal na raliyista" sa National Museum sa araw ng inagurasyon. Sinuhayan ang diktang ito ng pananakot ni Gen. Eduardo Año at ng dating tagapamahala ng batas militar na si Juan Ponce Enrile sa pagsasabing may gagawin ang mga raliyista na binansagan nilang mga "komunista" para "pahiyain" si Marcos Jr sa naturang araw.

Bwelta ng Partido Komunista ng Pilipinas, matagal nang "nakahihiya" at walang kredibilidad ang pamilyang Marcos. Batid ng mga Pilipino at ng buong mundo na kinulimbat nila at kanilang mga kroni ang bilyun-bilyong dolyar sa kaban ng bayan. Habang nagpapasasa sila sa labis-labis na karangyaan, ang mayorya ay nasasadlak sa laganap na karalitaan at kagutuman, at walang awat ang iligal na pang-aaresto at detensyon, tortyur at mga pamamaslang ng mga pinagdududahang subersibo o basta sino na lamang makukursunadahan ng mga armadong maton ng estado.

Inilinaw ng National Union of People's Lawyers na hindi kailangan ng *permit* para magdaos ng isang pampublikong pagtitipon, taliwas sa sinasabi ng PNP. Ayon sa mga abugado, protektado ng batas ang karapatan sa pagrarali at ang paghingi ng *permit* ay para lamang mabigyan ng abiso ang lokal na gubyerno sa panahon at lugar ng pagdadausan nito.

"Ang karapatang magprotesta ay saklaw ng dalawang magkahiwalay na garantiya sa Bill of Rights —ang karapatang magpahayag at karapatan sa mapayapang asembliya," ayon sa grupo. Sa gayon, hindi maaring arestuhin, kasuhan, usigin o parusahan sa anumang paraan ang sinumang lumalahok sa isang mapayapang rali. AB

Mula sa pahina 4

pinagsamantalahan ang mga lehitimong benepisyaryo, at ang malala, walang ginagawang aksyon ang DAR para buwagin ang kontrol ng mayayaman sa malalawak na lupa."

Isang araw pagkatapos ng bungkalan, ginunita ang ika-34 anibersaryo ng CARP, Hunyo 10. Sa Tarlac, kasabay nito ang pagdiriwang ng araw ng yumaong panginoong maylupang si Eduardo Cojuangco (Danding Cojuangco Day). Ang pagdiriwang na ito ay ipinasa sa kongreso noong 2020 ng noo'y kongresistang si Noel Villanueva.

Kinundena ng UMA ang paggamit ng mga Villanueva sa mga kasapi ng kooperatibang itinayo nila para pigilan ang pagbawi ng mga Makisama-Tinang sa lupang makatarungang mapunta sa kanila. Kinundena rin ng grupo ang NTF-Elcac sa *red-tagging* sa bungkalan para gawing kriminal ang paglaban ng mga magsasaka. AB

Tagapagtanggol ng kalikasan, inaresto

Iligal na inaresto ang tagapagtanggol ng kalikasan na si Vertudez "Daisy" Macapanpan, 68, sa Barangay Burgos, Pakil, Laguna noong Hunyo 11. Dinumog ang kanyang tahanan ng 40 na elemento ng mga yunit ng pulis. Katatapos lamang niya noong magbigay ng pahayag sa isang pagtitipon laban sa mapanirang Ahunan Pumped-Storage Hydropower Project na planong itayo sa Mt. Inumpog sa Sierra Madre.

Apat na kaso ng pang-aaresto, isang kaso ng pagpaslang at isa ring tangkang pagpaslang ang naiulat sa nakaraang mga linggo.

Binaril at napatay ng mga elemento ng 7th IB ang Lumad na si Calisa Langgaw, 57, residente ng Sityo Matingaw, Barangay Tacuhin, Palimbang, Sultan Kudarat noong Hunyo 6. Pinaslang si Langgaw, isang kagawad ng barangay, habang nangangaso sa burol ng Oh Luson, sakop ng Sityo Matingaw. Pinalabas ng mga sundalo na kasapi siya ng Bagong Hukbong Bayan (BHB) at tinaniman ng ripleng M16.

Sa Sorsogon, walang habas na pinagbabaril ng mga di-kilalang lalaki noong Mayo 29, alas-9 ng gabi ang mag-amang magsasaka sa Barangay Gabao, Irosin. Nasugatan sa pamamaril ang 16 anyos na bata at kanyang ama.

Noong Hunyo 4, hinalughog at ninakawan ng mga sundalo ng 31st IB ang bahay ni Ricky Evaso, isang magsasaka sa Barangay Olandia, Barcelona sa parehong prubinsya. Ninakaw ang kanyang perang ₱7,000 na pambili sana ng biik at aalagaang kuneho.

Nagsimula ang operasyong militar ng 31st IB sa mga bayan ng Gubat, Barcelona at Bulusan mula Mayo 24. Nagkakampo ang mga sundalo sa barangay *hall* at kapilya ng mga barangay sa naturang mga bayan. Nagpatawag ng pulong ang mga sundalo noong Hunyo 2 sa Barangay Bugtong sa Barcelona para piliting "sumurender" ang mga residente.

Sa Ifugao, dinampot at sapilitang pinasuko ng 7th ID si Emmanuel Tan sa Barangay Namal, Asipulo noong Mayo 30. Si Tan ay isang organisador pangkultura sa komunidad ng mga magsasaka at katutubo sa lugar.

Noong Hunyo 12, iligal na inaresto ng mga sundalo ng 62nd IB si Macario Fat Sr, isang lider-magsasaka, sa Guihulngan City.

Sa Masbate, mula Mayo 30 hanggang Hunyo 1, dalawang magsasaka ang hinuli sa kasong pagpaslang at paglabag sa Anti-Terror Law, habang ang tatlong kasama nila sa kaso ay sapilitang pinasurender ng lokal na pulis sa bayan ng Cataingan. Inakusahan silang mga kasapi at tagasuporta ng BHB. AB

Hindi terorista si Ka Louie, at iba pa

WALANG BATAYANG ITINALAGA ng "Anti-Terrorism Council" (ATC) bilang mga "terorista" sina Ka Louie Jalandoni at 10 iba pang indibidwal sa Resolution No. 31 nito na isinapubliko noong Hunyo 15.

Si Ka Louie ay kilalang negosyador ng National Democratic Front of the Philippines at itinuturing na "kapita-pitagang rebolusyonaryo at tagapagtaguyod ng pambansa-demokratikong kilusan."

Bukod kay Ka Louie, pinangalanan ng ATC si Simon Naogsan, tagapagsalita ng Cordillera People's Democratic Front. Kabilang din sa listahan sila Afrecia/Apricia Alvares/Alvares Rosete na diumano'y lider ng PKP sa Western Mindanao; si Maria Luisa Purcray ng Ilocos-Cordillera; Maria Gigi Ascano-Tenebroso ng Kaguma at upisyal sa pinansya ng PKP sa Southern Mindanao at Walter Alipio De Asis Cerbito ng Christians for National Liberation.

Samantala, limang iba pang "terorista" ang iniugnay ng ATC sa "lokal na grupong terorista" na Abu Sayyaf at Daulah Islamiyah.

Barikada kontra mina sa Benguet. Nagbarikada ang mga upisyal at mga lider-katutubo ng Bulalacao, Mankayan, Benguet laban sa isinasagawang operasyon ng Crescent Mining Development Corporation noong Hunyo 18. Anila, ang kasunduan sa pagitan ng kumpanya at lokal na pamahalaan ay napaso noong nakaraang taon pa.

Pagtatanggol sa pambansang soberanya. Naglunsad ng mga rali ang mga progresibong grupo sa Davao at Cebu para gunitain ang ika-124 araw ng huwad na kalaayan noong Hunyo 12. Sa Davao, nagtipon ang mga raliyista sa Freedom Park para ipanawagan ang pagtatanggol sa pambansang soberanya. Sa Cebu, nagtipon sila sa Fuente Osmeña Circle. Sa Metro Manila, nagdaos ng piknik ang mga progresibong grupo sa Bantayog ng mga Bayani.

Welga sa Tanduay. Nagdeklara ng welga ang mga manggagawa ng Tanduay sa Talisay City, Negros Occidental sa pamumuno ng Tanduay Bottle Sorters Organization simula Hunyo 16. Iginigiit nila na ibalik sa trabaho ang mga kasapi at lider ng unyon na pinagbabawalan pumasok sa pagawaan. Naghain ang mga manggagawa ng *notice of strike* noong Hunyo 1 matapos ang pagpabor ng 100% ng manggagawa sa isasagawang welga.

Kontraktwal na gwardya ng UP, nagprotesta. Higit 130 gwardya sa ilalim ng ahensya sa paggawa na FEMJEG Security Agency ang nawalan ng trabaho matapos igawad ng administrasyon ng University of the Philippines-Diliman ang kontrata sa Grand Meritus Security Agency. Sa nangyaring dayalogo noong Hunyo 6, walang malinaw na plano ang administrasyon ng UP para iempleyo ng bagong ahensya ang mga gwardya. Kalakhan sa mga sinisante ay deka-dekada nang nagtatrabaho sa unibersidad.

Ang kamuhi-muhing mga negosyo ni Razon

Sa karera ng mga bilyunaryo, nasa ikalawang pwesto si Enrique Razon Jr., isa sa pinakamalaking burges-kumprador na kroni ni Duterte. Sa nagdaang anim na taon, napaburan siya sa mga kontrata sa gubyerno at militar, at nagkamal ng tubo mula sa pawis ng mga manggagawa at iba pang uring anakpawis. Sa panahon ng pandemyang Covid-19, halos doble ang inilaki ng kanyang yaman. Mula ₱182.7 bilyon noong 2020, umaabot sa ₱360 bilyon ang kanyang deklaradong yaman ngayong taon. Hindi pa kasama dito ang nakatagong mga deposito sa dayuhang mga bangko.

Pinakahuli sa mga pamumuhunan ni Razon Jr ang ipinagyayabang niyang pinakamalaking *solar farm* sa buong mundo na makukumpleto sa 2027. Ang *solar farm* ay planta ng kuryente na kumukuha ng enerhiya mula sa sinag ng araw. Noong 2020, sinaklot ni Razon ang 50% ng kumpanyang Solar Philippines Tarlac Corp. na pag-aari ni Leandro Leviste.

Hindi pa isinasapubliko ang lokasyon ng *solar farm*, pero sa ngayon, naangkin na ng Solar Philippines ang 10,000 ektarya sa Batangas, Nueva Ecija at Tarlac na karamiha'y dating sakahan ng mais at palay. Inihahambog ni Razon na higitan niya ang kasalukuyang pinakamalawak na *solar farm* sa India na sumasaklaw ng 5,700 ektarya.

Pinalalabas ni Razon na mabuti sa kalikasan ang kanyang *solar farm*. Ang hindi niya sinasabi, patuloy rin ang mapanirang operasyon ng kanyang mga kumpanya sa pagmimina, pagtatayo ng mga dam at de-karbon na planta ng enerhiya sa loob at labas ng bansa. Katumbas din ng kanyang proyekto ang pagkamkam sa libu-libong ektaryang lupang agrikultural, at pagkawala ng kabuhayan at tirahan ng mga magsasaka.

Kilalang kroni ni Marcos Sr ang pamilyang Razon na nagsilbing tau-tauhan sa pagkamal ng diktador ng milyun-milyong dolyar na halaga ng ari-arian. Si Razon Jr naman ay kilalang kroni ng bawat umupong presidente, laluna mula dekada 2000. Pinondohan niya ang pagtatayo ng National Unity Party at kamakailan ay nagtustos sa kampanya ni Marcos Jr.

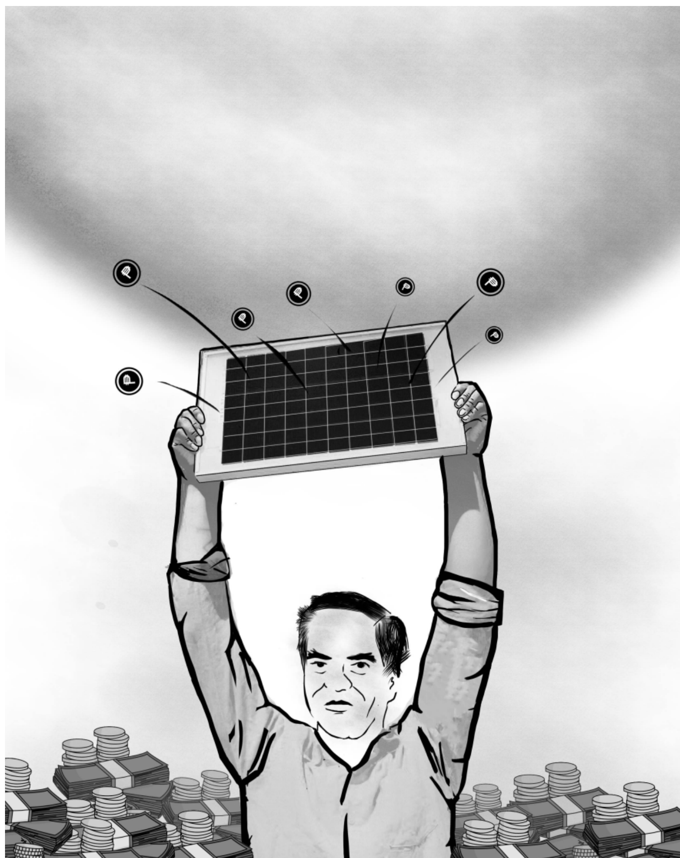
Sa ilalim ni Duterte, magkakasunod na sinakmal ni Razon Jr ang Manila Water at mga kumpanya sa kuryente, ang Apex Mining, mga *casino* ni Dennis Uy, at iba pa. Naisantabi rin ang kaso laban sa kanya na *estafa* dahil sa hindi pagbigay ng sapi sa isang kasosyo.

Isa sa pangunahing kumpanya ni Razon Jr ang International Container Terminal Services Inc (ICTSI) na bantog sa pang-aapi sa mga manggagawa sa daungan. Nakapuwesto ang ICTSI sa 30 piyer sa 18 bansa, na karamiha'y mahihirap at siil ang karapatan ng mga manggagawa. Saanmang dako ng mundo na may operasyon ang ICTSI, dinaranas ng mga manggagawa ang kasakiman at lupit ni Razon Jr—mababang sahod, pagpapatrabaho nang di-ligtas, at maramihan at iligal na tanggalan ng mga unyonista upang palitan ng mga walang benepisyo.

Sa Africa, monopolisado ng ICTSI ang operasyon ng piyer sa Madagascar kung saan 62% ng populasyon ay nabubuhay sa labis na kahirapan. Kontrolado ng kumpanya ang daloy ng inaangkat na pagkain sa bansa, kaya walang pangingimi si Razon nang aminin niyang ang singil doon ay 500% mas mataas kumpara sa ibang bansa.

Sa Pilipinas, nasa panganib ang mga komunidad sa Rizal at Kalinga dulot ng mapangwasak na mga proyektong dam ni Razon. Noon namang 2009, kung hindi lumaban ang mga taga-Catanduanes at kanilang mga tagasuporta, nakamkam na sana ni Razon ang may 7,000 ektaryang lupaing miminahan ng karbon.

Batid ni Razon na mahalagang sangkap sa pamamayani ng kanyang mga negosyo ang pagsandig sa militar, kaya't busog din sa pondo ang mga mersenaryo. Ipinagtayo niya ang Philippine Military Academy ng ₱549-milyong gusali. Sa kasagsagan ng pagpulbos sa Marawi City, nagsuplay siya sa militar ng mga kasangkapan sa gera, maliban pa sa pagkain at iba pang kagamitan ng mga sundalo.

Samantala, ipinwesto niya si dating Col. Michael Ray Aquino bilang upisyal sa seguridad ng kanyang *casino* at kumpanyang mina. Nakaatang sa tinaguriang "berdugo ni Lacson" ang pagtiyak sa "corporate social responsibility" (o umano'y "pananagutan ng kumpanya sa lipunan"), na walang iba kundi paglilinis sa mga kasamaan ng kumpanya at pagpapatahimik sa naagrabyadong mga komunidad. AB

SA MADALING SALITA

₱3.5 BILYON

₱3.6 BILYON

netong kita ng Petron at Shell Philippines sa unang kwarto ng 2022, doble kumpara sa unang kwarto ng 2021. Tumatabo ng tubo ang mga ito sa manipuladong pandaigdigang presyo ng langis.

5.4%

tantos ng implasyon noong Mayo.

Dulot ito pangunahin ng walang awat na pagtaas ng presyo ng langis.

50%

ng mga manggagawang Pilipino

ang nagsabing "stressful" o nakakabalisa ang kanilang lugar sa trabaho.

Pinagkunan: Gallup International, Hunyo 2022

89.3 milyon

katao sa buong mundo

ang pwersahang napalayas mula sa kanilang mga tahanan dulot ng panggigipit, gera, abuso at karahasan sa katapusan ng 2021.

Pinagkunan: United Nations Refugee Agency

35

kaso ng panggigipit sa mga mamamahayag mula Marso hanggang Hunyo 2022

Pinagkunan: National Union of Journalist of the Philippines

"Kabataan ang pag-asa ng bayan."

isa sa pinakabantog na kasabihan na sinulat ni Dr. Jose Rizal na ipinanganak noong Hunyo 19, 161 taon na ang nakararaan.

NUTRIBUN

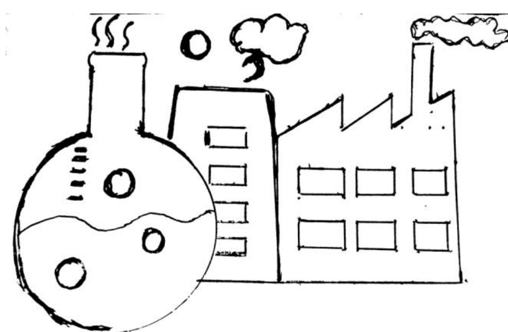
Tinapay na pinalalabas na simbolo ng mga "gintuang taon" ng diktadurang Marcos. Ang totoo, programa ito na pinaunlad at pinondohan ng USAID. Pakitang-taong pagtugon ito sa malawakang problema ng malnutrisyon sa mga batang Pilipino.

3

na ang *aircraft carrier* ng China nitong Hunyo at sa gayon ay **pangalawa na ito sa may pinakamaraming gayong barko sa mundo,** sunod sa US.

Nakalalasong industriya sa kemika

Susi ang industriya sa kemika at mga produktong kemika sa produksyong pang-agrikultura at halos lahat ng subsektor ng pagmamanupaktura. Kinikilala itong gulugod sa pambansang industriyalisasyon. Isa ito sa mga industriyang nangangailangan ng mataas na antas na teknolohiya at may relatibong mataas na dagdag-halaga.

Sa Pilipinas, ito ang pangatlong pinakamalaking subsektor sa pagmamanupaktura—sunod sa pagkain at elektroniks. Noong 2021, umabot sa ₱390 bilyon ang dagdag-halaga ng subsektor. Binuo nito ang 11%-12% na pangkalahatang dagdag-halaga sa sektor ng pagmamanupaktura. Ang pinagsamang halaga ng kalakalan nito (abereyds na ₱7 bilyon kada taon) ay bumubuo sa 6.7% ng *gross domestic product.*

Gayunpaman, maliit at tagibang ang industriyang kemika sa bansa. May mga susing produkto, tulad ng pataba at gamot, na hindi sapat ang produksyon para tugunan ang lokal na pangangailangan. Sa kaso ng pataba, inaangkat ng Pilipinas ang 95% ng pangangailangan ng mga magsasaka. Nakaasa rin ang lokal na pagpoproseso sa petrokemika at ibang batayang sangkap at elemento na kailangang iangkat.

Sa kabilang banda, sinasabing sapat o di kaya'y sobra ang kapasidad sa pagmamanupaktura ng produktong pangkonsumo tulad ng mga plastik na kubyertos, pambalot (*wrapper*), lalagyan (*container*), mga supot at *styrofoam*. Ang mga plastik na ito na tinatawag na *single-use* (isahang gamit) ay kabilang sa pinakanagdudulot ng polusyon sa mundo, sumisira sa mga ekosistema at pumapatay sa maraming hayop sa dagat.

Sa nakaraan, mayor na eksporter ng *glycerin* ang Pilipinas, isang oleokemika na mula sa niyog. Ginagamit ito sa paggawa ng sabon at ibang produktong pangkalinisan. Mula 2010, relatibong mas mababa na ang pandaigdigang *demand* para rito dulot ng paglakas ng *palm oil* bilang panghaliling sangkap. Unti-unti nang naungusan ang Pilipinas ng eksport ng *palm oil* mula sa Malaysia at Indonesia na mas mura at sagana.

Noong 2019, mahigit 1,400 kumpanya ang nakarehistro sa industriyang kemika at 46,000 klase ng pinoprosesong kemika sa lokal na imbentaryo. Halos kalahati (43%) sa mga ito ay nagmamanupaktura ng plastik na bumubuo sa 26% sa kabuuang produksyon ng kemika sa bansa. Kabilang sa mga gawang produkto nito ang plastik na gamit-bahay, tubo at gamit sa mga negosyo. Ang iba pang produkto ay mga batayang kemika tulad ng alkohol, *industrial gas* at *resin* (22%); at mga produktong gawa sa goma tulad ng gulong at tsinelas (7%). Ang mayorya (45%) ay nakakategoryang "iba pang produktong kemika" tulad ng mga pabango, gamot, pintura, sabon at shampu, tinta, kosmetiks, pataba, pestisidyo, *lubricant* (langis, grasa at iba pa) at pampadikit.

Dominado ang industriya ng mga multinasyunal na kumpanya tulad ng Dow Chemicals Pacific Ltd (US), Du Pont Far East Incorporated (France) at Bayer (Germany) at malalaking agrokemika na kumpanyang Monsanto (binili ng Bayer) at Syngenta (China). Sa lokal, kabilang sa may malalaking operasyon ang Petron at JG Summit, Chemrez Technologies, Mabuhay Vinyl Corporation, Pacific Boysen Paint at RiChemical Corporation. Matatagpuan sa Metro Manila, Bataan, Batangas, Cebu, Leyte, Negros at Iligan ang mayor nilang mga pabrika.

Nakalalasong lugar sa paggawa

Direktang inieempleyo sa industriya ang 93,000 manggagawa. (Lumiit mula 147,000 noong 2013.) Tulad ng marami sa sektor ng industriya, laganap ang kontraktwalisasyon at mababang pasahod sa subsektor. Dagdag dito, bantog ang mga pabrika nito sa produksyong atrasado at malalalang paglabag sa mga tuntuning pangkaligtasan at pangkalusugan na nagdudulot ng pagkakasakit at pagkamatay ng mga manggagawa.

Isa sa pinakamalaking trahedya sa paggawa ang sunog sa Kentex Manufacturing Incorporated, isang pagawaan ng gomang tsinelas, noong 2015. Namatay sa sunog ang 72 manggagawa, karamihan kababaihan, at daan-daan ang hindi na natagpuan. Liban sa di maayos na pag-imbak ng mga kemika na madaling masunog, animo'y ikinulong sa hawla ang mga manggagawa kung kaya't di sila nakalabas nang sumiklab ang apoy. Kalakhan sa kanila ay mga kontraktwal na walang mga benepisyo. Noong 2020, pinawalang-sala ng korte sa kriminal na pananagutan ang mga upisyal ng kumpanya at tauhan ng Bureau of Fire Protection na nagbigay ng *permit* kahit hindi pasado sa mga tuntuning pangkaligtasan ang pabrika.

Isa pang kaso ng di ligtas na lugar ng trabaho ang pabrika ng Pepmaco, isang kumpanyang gumagawa ng sabon at *shampoo*. Isa sa mga hinaing ng mga manggagawa dito ang pagpapahawak at pagpapaproseso sa kanila ng kemikang nakasusulasok at nakaaagnas ng balat nang walang proteksyon. Gamit ng kumpanya sa paggawa ng sabon ang Zeolite, isang kemika na nagdudulot ng kanser. Dumagdag ito sa isyu ng kontraktwalisasyon, pambabarat ng sahod at panggigipit sa mga myembro ng kanilang unyon. AB

Peligro sa pagawaan, banta sa buhay ng mga manggagawa

Nadagdag sa mahabang listahan ng mga biktima ng paglabag sa mga tuntunin sa kaligtasan at kalusugan sa pagawaan si Stephen Corilla, isang manggagawa sa pabrika ng Universal Robina Corporation (URC) sa Tabok, Mandaue City, Cebu. Namatay si Corilla noong Hunyo 2 matapos umandar ang *pulverizer machine* ng kumpanya habang nasa loob siya nito.

Ayon sa mga manggagawa at ulat ng Department of Labor and Employment (DOLE), depektibo ang *safety device* ng makina, kaya biglang umandar habang nililinis ito ni Corilla. Pinalinis sa biktima ang makina kahit walang sapat na karanasan dito at dalawang linggo pa lamang siya sa trabaho.

Dagdag dito, walang naging kagyat na tugon ang kumpanya sa insidente at nagtuluy-tuloy ang operasyon sa pagawaan matapos ang krimen. Hindi kaagad iniulat ng kumpanya sa pulis, barangay, o DOLE ang pangyayari. Dagdag pa, walang makabuluhang tulong na ibinigay ng URC sa kanyang pamilya sa dahilan na *agency-hired* si Corilla at sa gayon ay hindi manggagawa ng kumpanya.

Bago si Corilla, apat na manggagawa ang namatay matapos gumuho ang isang gusali sa Muralla Industrial Park sa Barangay Libtong, Meycauayan, Bulacan noong Mayo 31. Itinuturong dahilan ng pagguho ang *overloading* ng mga nakaimbak na parsela at pakete.

Sa tala ng International Labor Organization-Philippines, 17 sa bawat 18 manggagawa ay hindi nakatatamasa ng katanggap-tanggap sa kundisyon sa paggawa. Pero noong 2018 lamang isinabatas ang pagpaparusa sa mga paglabag sa pangangalaga sa kaligtasan at kalusugan sa pagawaan matapos ang pagkatamay ng 72 manggagawa ng pagawaan ng Kentex nang makulong sa nasusunog na pabrika. Ayon sa Institute for Occupational Health and Safety Development, sa kabila ng batas, nananatiling nasa 58.36% lamang ang nagpapatupad na pagawaan sa mga istandard sa kaligatasan at kalusugan. Hindi rin umano natutugunan ng gubyerno at mga ahensya nito ang matagal nang problema kaugnay ng inspeksyon sa mga pagawaan para tiyakin ang pagpapatupad ng batas.

Ang taunang pag-iinspeksyon sa higit isang milyong negosyo sa bansa ay binabalikat lamang ng 774 na tauhan. Kakarampot na mas mababa sa 10% lamang ang inabot nitong suriin sa nagdaang tatlong taon.

Nangunguna sa listahan ng mga nalalabag sa pamantayan na nakasaad sa batas ang kawalan ng mga tutugon para sa *first aid*, mga upisyal sa kaligtasan at inspeksyon sa pagawaan kaugnay ng kahandaan sa anumang sunog simula pa 2019.

Kaugnay ng magkasunod na aksidente sa pagawaan, nagpahayag ang mga organisasyon sa paggawa na "panahon na upang suriin at baguhin ang mga umiiral na batas na dapat sana'y para proteksyunan ang karapatan ng mga manggagawa." Dahil sa kawalan ng ngipin ng batas, malayang nakapagpapatuloy ng operasyon ang mga kapitalista kahit pa napakaraming kaso ng paglabag sa mga probisyon. AB

Pambansang welga, inilunsad sa Ecuador

Inilunsad mula Hunyo 13 ng mga katutubo at mamamayan sa Ecuador ang walang taning na Paro Nacional (pambansang welga) laban sa neoliberal na mga patakaran na sanhi ng kanilang kahirapan. Sa pangunguna ng Confederación de Nacionalidades Indígenas (Conaie), isang pederasyon ng mga grupong katutubong Ecuadorian, libu-libo ang humugos sa iba't ibang lansangan para pigilan ang pagdaan ng mga sasakyan at tao. Pinaralisa nila ang mahigit 20 mayor na mga daan.

Kabilang sa kanilang iginigiit ang pagpapababa at pagpako sa presyo ng langis (may lokal na produksyon ang bansa), subsidyo para mahihirap at iba pang reporma na taliwas sa dikta ng International Monetary Fund sa bansa.

Noong Hunyo 14, iligal na inaresto ang presidente ng Conaie na si Leonardo Iza at idinetine sa loob ng 24 oras. Noong Hunyo 19, nagdeklara ang presidente ng bansa na si Lasso Guillermo ng *state of exception* (kapareho ng *state of emergency* na malapit sa batas militar) sa tatlong prubinsya kung saan pinakamalakas ang mga protesta. AB

Anti-neoliberalismong presidente, nahalal sa Colombia

SA KAUNA-UNAHANG PAGKAKATAON, nahalal sa Colombia ang isang presidente na tinaguriang maka-Kaliwa at anti-neoliberalismo. Nanalo sa eleksyon noong Hunyo 19 sina Gustavo Petro, kasama ng kanyang bise-presidente na si Francia Marquez. Inihahalintulad siya sa mga kahahalal na anti-imperyalistang presidente sa Chile, Honduras at Peru.

Matagal na nagsilbing meyor ng Bogota, pambansang kabisera ng bansa, si Petro. Kilala rin siya bilang dating myembro ng M-19, isang armadong gerilyang grupo, na lumaban sa gubyerno sa dekada 1980. Si Marquez naman ay kilala bilang aktibistang maka-kalikasan.

MAG-AMBAG SA ULOS! Tumatanggap na ang patnugutan ng Ulos ng mga kontribusyong akdang literatura at likhang sining—tula, sanaysay, mga naratibo tulad ng reportahe, dagli at maikling kwento, komiks at dibuho. Ang tema ng isyu ng Ulos 2022 ay ang mga pakikibaka ng mamamayan at ng kanilang hukbong bayan laban sa rehimeng US-Marcos noon at ngayon. Ipadala ang inyong kontribusyon sa ulos2022@cpp.ph hanggang Oktubre 31, 2022.